Klinika Obserwacyjno-Zakaźna Dzieci
Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku
Kierownik: prof. dr hab. Artur Sulik
Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny
ul. Waszyngtona 17, 15-274 Białystok
Tel. 85 7450680
e-mail: kacper.toczylowski@umb.edu.pl

Białystok, 02.07.2026

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Anny Kadziszewskiej pt. „*Ocena wpływu wybranych czynników na ryzyko wystąpienia, przebieg oraz powikłania bakteryjnych zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych u dzieci*”.

Promotor: prof. dr hab. n. med. Ewelina Gowin, Katedra i Zakład Profilaktyki Zdrowotnej, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Recenzent: dr hab. n. med. Kacper Toczyłowski, Klinika Obserwacyjno-Zakaźna Dzieci, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Wstęp

Postęp w dziedzinie szczepień ochronnych znacznie ograniczył częstość występowania bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u dzieci. Choroba ta wciąż jednak jest diagnozowana, szczególnie u najmłodszych pacjentów. Pomimo wielu dekad doświadczenia w leczeniu i dostępności nowoczesnej diagnostyki, bakteryjne zapalenie opon nadal wiąże się z ryzykiem trwałych powikłań neurologicznych oraz zgonu. Celem rozprawy doktorskiej lek. Anny Kadziszewskiej była ocena wpływu wybranych czynników klinicznych, laboratoryjnych oraz immunologicznych na przebieg oraz ryzyko wystąpienia powikłań bakteryjnych zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych w populacji pediatrycznej. Recenzowana rozprawa doktorska dotyczy więc zagadnienia aktualnego i istotnego, a tematyka bakteryjnych zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych u dzieci nie może być uznana za zamkniętą lub wyczerpaną.

Ocena metodologiczna i merytoryczna pracy

Rozprawa lek. Anny Kadziszewskiej została przygotowana w formie cyklu trzech spójnych tematycznie publikacji, obejmującego dwie prace oryginalne opublikowane w recenzowanych czasopismach naukowych oraz jedną pracę przeglądową. Doktorantka jest pierwszym autorem wszystkich publikacji z cyklu. Łączny współczynnik oddziaływania (IF) prac stanowiących rozprawę doktorską wynosi 1.6, a suma punktów MNiSW to 175.

W mojej ocenie rozprawa doktorska potwierdza, że Doktorantka posiada ogólną wiedzę teoretyczną w zakresie pediatrii oraz zakażeń ośrodkowego układu nerwowego u dzieci. Świadczy o tym prawidłowe przedstawienie zagadnień związanych z powikłaniami bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych oraz czynnikami, które wpływają na ich wystąpienie, a także odniesienie uzyskanych wyników do aktualnego piśmiennictwa.

W cyklu prac oryginalnych Doktorantka analizuje kliniczne i genetyczne czynniki ryzyka wystąpienia powikłań bakteryjnego zapalenia opon. Praca ma charakter retrospektywny, oparty o analizę dokumentacji medycznej pacjentów hospitalizowanych w latach 2010-2020. Niejasne pozostaje, czy analiza polimorfizmu genów została przeprowadzona rutynowo w trakcie hospitalizacji, czy też Doktorantka gromadziła materiał do badań genetycznych prospektywnie w ramach swojego projektu naukowego. Niewątpliwie jednak przedstawiona rozprawa doktorska wykazuje, że lek. Anna Kadziszewska posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Doktorantka przeprowadziła bowiem kompletny proces badawczy, zaczynając od sformułowania problemu naukowego, poprzez zaplanowanie badania, uzyskanie zgody komisji bioetycznej, zebranie odpowiednich danych klinicznych, a następnie opracowanie bazy danych, przeprowadzenie analizy statystycznej, aż po przygotowanie wyników do publikacji. Co istotne, wyniki badań zostały opublikowane w formie recenzowanych prac naukowych, w których Doktorantka jest pierwszym autorem, dowodząc jej samodzielności naukowej.

Wyniki zostały przedstawione w sposób uporządkowany i spójny. Doktorantka wykazała, że ciężkie bakteryjne zakażenia ośrodkowego układu nerwowego mogą występować również u dzieci bez wcześniej rozpoznanych zaburzeń odporności. Są to pacjenci pozornie nieobciążeni czynnikami ryzyka. Obserwacja ma istotne znaczenie praktyczne, ponieważ

podkreśla, że brak wcześniejszego rozpoznania niedoboru odporności nie wyklucza ryzyka ciężkiego przebiegu choroby, ani - co gorsza - wystąpienia jej powikłań. Nie mniej jednak, jak wykazuje doktorantka, niedobory odporności mogą wpływać na podatność na zakażenie lub przebieg choroby. Mogą to być dotychczas nieme klinicznie wrodzone defekty odporności, jak obniżona aktywność dopełniacza lub polimorfizmy genów kodujących szlaki sygnałowe regulujące funkcję wrodzonego układu odpornościowego. Obserwacje te stanowią wartościowy punkt wyjścia do dalszych badań nad ukrytymi immunologicznymi i genetycznymi determinantami ciężkich neuroinfekcji bakteryjnych u dzieci.

Za istotny element pracy należy uznać również próbę identyfikacji czynników klinicznych związanych z ryzykiem powikłań. Szczególnie interesująca jest obserwacja, że część dzieci, u których wystąpiły następstwa neurologiczne, nie prezentowała przy przyjęciu jednoznacznie ciężkiego stanu ogólnego.

Wyniki rozprawy mają również znaczenie aplikacyjne. Wspierają potrzebę systematycznej, długoterminowej opieki nad dziećmi po przebytym bakteryjnym zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych, obejmującej ocenę neurologiczną, psychologiczną i audiologiczną. Praca wskazuje także na zasadność rozważenia pogłębionej diagnostyki immunologicznej u pacjentów po ciężkich zakażeniach ośrodkowego układu nerwowego, nawet jeśli przed zachorowaniem byli oni uznawani za dzieci ogólnie zdrowe. Uzyskane wyniki wpisują się ponadto w aktualny stan wiedzy dotyczący szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej metody zapobiegania ciężkim zakażeniom bakteryjnym i ich następstwom.

Trzeba przy tym zaznaczyć, że zapowiadany w celach szczegółowych model predykcyjny nie został w pracy przedstawiony. Wyniki mogą być podstawą do takiego modelu w przyszłości, ale na obecnym etapie nie stanowią jeszcze gotowego profilu ryzyka.

Pomimo tego ograniczenia, rozprawa stanowi oryginalne i wartościowe opracowanie problemu naukowego. Doktorantka prawidłowo powiązała uzyskane wyniki z celami pracy, a przedstawione wnioski znajdują uzasadnienie w wynikach. Praca wnosi istotny wkład do literatury dotyczącej następstw bakteryjnych zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych u dzieci oraz wskazuje kierunki dalszych badań nad klinicznymi i genetycznymi czynnikami ryzyka ciężkiego przebiegu tych zakażeń.

Podsumowanie

Podsumowując, przedstawiona rozprawa doktorska spełnia wymogi stawiane pracom doktorskim określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z dnia 2024r poz. 1571). Zwracam się więc z uprzejmą prośbą do Kapituły Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu o dopuszczenie lek. Anny Kadziszewskiej do dalszych etapów postępowania doktorskiego.

Recenzent deklaruje brak konfliktu interesów w związku z oceniana pracą doktorską.

Podpisano przez/ Signed by:
KACPER EMIL
TOCZYŁOWSKI
Data/ Date: 02.07.2026 15:43
mSzafir

Kacper Toczyłowski

UNIWERSYTET MEDYCZNY W BIAŁYMSTOKU
1950